

G A Z E T K A

DLA

W S Z Y S T K I C H

Nr 4(186) KWIECIEŃ 2024

Chrystus Zmartwychwstał! I zajaśniał nad nami – Swoim Ludem, który odkupił Krwią Swoją! Niech rozświetla mroki naszych smutków i lęków dając radość, pokój i odwagę życia w całkowitym zawierzeniu Ojcu wszystkim i wszystkiego co nas spotyka!

Spotkania ze Zmartwychwstałym życzą

*duszpasterze parafii św. Wawrzyńca
oraz Redakcja*

PAPIEŻ FRANCISZEK MÓWI DO NAS

Gorliwość ewangelizacyjna wypływa ze świętości

Cykl katechez poświęconych pasji ewangelizacyjnej,
czyli gorliwości apostołskiej

Drodzy bracia i siostry,
dzień dobry!

Wsluchujemy się dziś w wielką kartę ewangelizacji w świecie współczesnym: adhortację apostołską *Evangelii nuntiandi* (EN) św. Pawła VI. Jest aktualna, została napisana w roku 1975, tak jakby została napisana wczoraj. Ewangelizacja to coś więcej niż jedynie przekaz doktrynalny i moralny. Jest przede wszystkim świadectwem. Nie można ewangelizować bez świadectwa. Świadectwem osobistego spotkania z Jezusem Chrystusem, Słowem Wcielonym, w którym dokonało się zbawienie. Świadectwem nieodzownym, ponieważ świat potrzebuje przede wszystkim

„głosicieli Ewangelii, którzy by mówili o Bogu znanym sobie i bliskim” (EN, 76). Nie jest przekazywaniem jakiejś ideologii czy „doktryny” o Bogu. Przeciwnie, jest przekazywaniem Boga, który staje się we mnie życiem. To jest właśnie świadectwo. A poza tym „człowiek naszych czasów chętniej słucha świadków, aniżeli nauczycieli” (EN, 41). Świadectwo o Chrystusie jest więc równocześnie pierwszym środkiem ewangelizacji, jak i niezbędnym warunkiem jej

skuteczności (por. EN, 76), aby głoszenie Ewangelii było owocne. Trzeba być świadkiem.

Trzeba pamiętać, że świadectwo obejmuje również wyznawaną wiarę, czyli niepodważalne i jawne przyłgnięcie do Boga Ojca i Syna i Ducha Świętego, który z miłości nas stworzył i odkupił. Wiarę, która nas przemienia, która przemienia nasze relacje, kryteria i wartości decydujące o naszych wyborach. Świadectwo nie może więc pomijać spójności między tym, w co się wierzy, a tym, co się głosi i tym, czym się żyje. Aby być wiarygodnym, nie wystarcza głoszenie jakiejś nauki

czy ideologii. Osoba jest wiarygodna, jeśli posiada harmonię między tym, w co wierzy, a tym, czym żyje, ukazuje jak wierzy i jak żyje. Wielu chrześcijan mówi, że wierzą ale żyją czymś innym, jakby nimi nie byli. A to jest obłuda. Przeciwnieństwem świadectwa jest hipokryzja. Ileż razy słyszeliśmy: „Ten, który co niedziela chodzi na Mszę do kościoła, żyje potem byle jak”. To jest prawda, to jest antyświadectwo.

Każdy z nas jest wezwany do odpowiedzi na trzy podsta-

wowe pytania, sformułowane przez Pawła VI w następujący sposób:

1) „Czy wierzysz w to, co głosisz?”

2) Czy żyjesz tym, w co wierzysz?”

3) Czy głosisz to, czym żyjesz?” (por. EN).

Nie możemy zadowalać się łatwymi, gotowymi odpowiedziami. Jesteśmy wezwani do podjęcia ryzyka, nawet destabilizującego poszukiwania, w pełni ufając aktywności Ducha Świętego, który działa w każdym z nas, zawsze pobudzając nas do wyjścia poza: nasze granice, nasze bariery, nasze wszelkiego rodzaju ograniczenia.

W tym sensie świadectwo życia chrześcijańskiego oznacza drogę świętości, opartą na chrzcie, który czyni nas „uczestnikami natury Bożej, a przez to rzeczywiście świętymi” (*Lumen gentium*, 40). A świętość nie jest zarezerwowana dla nielicznych; będąca darem Boga i wymagająca przyjęcia i uczynienia jej owocną dla nas i dla innych.

Jesteśmy wybranymi i umiłowanymi przez Boga i powinniśmy nieść tę miłość innym. Paweł VI uczy, że gorliwość ewangelizacyjna wypływa ze świętości, wypływa z serca, które jest pełne Boga. Ewangelizacja, karmiona modlitwą, a zwłaszcza umiłowaniem Eucharystii, powoduje z kolei wzrost w świętości tych, którzy ją prowadzą (por. EN, 76). Jednocześnie bez świętości słowo ewangelizatora „z trudem przeniknie do serca współczesnych ludzi”, lecz grozi jej, że „stanie się czcza i daremna” (tamże), będzie tylko słowami, słowami...

Dlatego musimy mieć świadomość, że adresatami ewangelizacji są nie tylko inni, ci, którzy wyznają inne religie lub nie wyznają żadnej, ale także my sami, wierzący w Chrystusa i aktywni członkowie Ludu Bożego. I musimy się codziennie nawracać. Przyjmować słowo Boże, przemieniać życie każdego dnia. W ten sposób dokonuje się ewangelizacja serca. Aby dać to świadectwo, Kościół jako taki musi także zacząć „od ewangelizowania siebie samego”. Jeśli Kościół nie ewangelizuje sam siebie, staje się eksponatem muzealnym, natomiast tym, co go nieustannie dostosowuje do wymogów czasu, jest ewangelizacja samego siebie. „Musi ciągle słuchać tego, w co wie-

rzy, i motywów swej nadziei, i nowego przykazania miłości. Kościół jako Lud Boży, który żyje wśród świata i często jest kuszony przez jego bożki, ustawicznie musi przyjmować wieść o «wielkich sprawach Bożych». (...) Mówiąc krócej, Kościół zawsze winien być ewangelizowany” (por. EN, 15). Winien brać Ewangelię, modlić się i poczuć moc Ducha, który przemienia serce.

Kościół, który się ewangelizuje, aby ewangelizować to Kościół, który będąc prowadzonym przez Ducha Świętego jest powołany do kroczenia wymagającą drogą nieustannego nawrócenia i odnowy. Oznacza to również zdolność do zmiany sposobów rozumienia i przeżywania swojej ewangelizacyjnej obecności w dziejach, unikając ukrywania się w chronionych strefach logiki „zawsze tak było”. Są to schrony, które powodują chorobę Kościoła. Kościół musi iść do przodu, musi się stale rozwijać, dzięki czemu pozostanie młody. Kościół ten jest całkowicie zwrócony ku Bogu, a zatem uczestniczy w Jego planie zbawienia rodzaju ludzkiego, a jednocześnie jest całkowicie zwrócony ku ludzkości. Kościół powinien spotykać w dialogu, prowadzą-

cy dialog ze współczesnym światem, który nawiązuje braterskie relacje, który tworzy przestrzeń spotkania, wprowadzając w życie dobre praktyki gościnności, przyjmowania, uznawania i integrowania innych oraz odmienności, i który troszczy się o wspólny dom, jakim jest świat stworzony. Czyli Kościołem, który dialoguje ze współczesnym światem, codziennie spotyka Pana i prowadzi dialog z Panem, i pozwala, aby wkroczył Duch Święty, który jest protagonistą ewangelizacji. Bez Ducha Świętego możemy jedynie sami uprawiać reklamę Kościoła, a nie ewangelizować. A Duch Święty w nas, to ten, który nas pobudza ku ewangelizacji. I to jest prawdziwa wolność dzieci Bożych.

Drodzy bracia i siostry, ponawiam moje zaproszenie do czytania lub ponownego przeczytania *Evangelii nuntiandi* – powiem wam prawdę, często ją czytam, bo jest ona arcydziełem Pawła VI i dziedzictwami jaki nam powierzył, aby głosić Ewangelię.

Bardzo dziękuję.

Watykan, 22 marca 2023

JÓZEF – PATRON KOŚCIOŁA

Pośród świętych z całą pewnością można wyróżnić dwie Postaci: pierwszą bez wątpienia jest Maryja Panna, natomiast drugie miejsce należy przyznać Przczystemu Oblubieńcowi – Józefowi. Osoba ta jest w Kościele na nowo odkrywana dopiero od trochę ponad 100 lat. Wcześniej chociaż kult istniał, to bez wątpienia kulał, a przecież to ziemski ojciec Jezusa!

Co właściwie mogą powiedzieć hagiografowie o świętym, którego ani jedno słowo nie zostało zapisane? Co więcej, w Ewangeliach odnajdziemy zaledwie parę urywków odnoszących się do Józefa. Skąd zatem pewność, że jest on szczególnie wyjątkowy? Otóż bez wątpienia podobnie jak Matka Boża została wybrana przez Pana, jako najdoskonalsza spośród niewiast, tak też winniśmy kierować się podobną intuicją co do wyboru ojca. Należy też zauważyć, iż skoro był on zaślubiony z Maryją, co do której mamy pewność przezroczystości moralnej i duchowej, tak zbliżonymi cechami musiał charakteryzować się jej Oblubieniec, zatem znana nam litania do tego świętego nie jest wynikiem wyobraźni modlącego się, a rozumowym odczytaniem cnót cieśli z Nazaretu. Nawet apokryfy wczesnochrześcijańskie, które bywają niejednokrotnie sprzeczne w ukazywaniu życia Jezusa, lecz co do postaci Józefa da się zauważyć pewną jednomyślność w kwestii cnotliwości.

Chociaż zdaje się, że jest to jeden z pierwszych świętych Kościoła, czyli patrząc w tył, aż 2000 lat, to jednak wciąż można śmiało przywoływać go w dzisiejszych czasach jako wzór na kilku płaszczyznach. Wydaje mi się jednak, że chy-

ba obecnie bardzo konieczne jest podkreślenie Bożej roztropności, którą się cechował – właściwego wyważenia myśli rozumu i serca, a następnie poddanie tego pod sąd woli Bożej. Józef jako sprawiedliwy chciał potajemnie oddalić Maryję, bo tego wymagało Prawo, jednocześnie wybrał nie tylko łagodniejszą formę respektowania kodeksu, ale również postanowił zataić to dla dobra Maryi – głos serca. Ostatecznie jednak otrzymał zupełnie inny znak od Boga, więc porzucił swoją poprzednią myśl, która w obecnej sytuacji zdawała się być najlepszą z możliwych, Pan jednak znał jeszcze lepsze rozwiązanie.

Poza procesami decyzyjnymi, Józef może pomóc w unaczynianiu naszej wiary, czyli w wypełnianiu wezwania do służby Bożej. Podobnie jak on troszczył się o Głowę Kościoła, tak my powinniśmy zadbać o Mistyczne Ciało na wiele sposobów. Zarówno w zaangażowaniu się we wspólnoty parafialne czy pomoc w przygotowaniu dekoracji około świątecznych, czy też nawet pomoc w liturgii, aż wreszcie po modlitwę za duszpasterzy, siostry i całą wspólnotę. Podobnie jak Mąż Sprawiedliwy nie chciał pozostać dłużny wobec łaski Pana jaka na niego spływała, tak i my winniśmy w jakiś sposób poczuć się zobowiązanymi, aby choć trochę swych sił i czasu oddać Bogu, a przy tym wszystkie zaczerpnąć inspiracji z faktu, że nieustannie pozostawał w cieniu, nie pragnął ani pochwały, ani podziękowania, a mimo jego skromności, Kościół nie pozwolił, aby świat o nim zapomniał.

Alumn Krzysztof Niemczyk

Warto przeczytać

1. Mt 2, 13-18; Mt 1, 18-25; Łk 2, 1-20; Łk 2, 22-35
2. Franciszek, *Patris corde*
3. Ryszard Kempniak SDB, *Józef z Nazaretu – mąż Maryi i ojciec Jezusa. Rozważania biblijne*

LITURGIA SŁOWA

Obrzędy wstępne stanowią rodzaj przygotowania do kolejnej części Mszy świętej – Liturgii słowa Bożego. Liturgia ta obejmuje:

1) Akt przepowiadania (lub można inaczej powiedzieć: proklamowania, obwieszczenia)

a) czytanie ze Starego Testamentu,

b) psalm responsoryjny,

c) czytanie z Nowego Testamentu spoza Ewangelii,

d) aklamacja przed Ewangelią,

e) proklamacja Ewangelii,

f) homilia,

g) wyznanie wiary;

2) Akt modlitwy

a) modlitwa powszechna.

„Główną część liturgii słowa stanowią czytania wzięte z Pisma Świętego oraz wykonane między nimi śpiewy; homilia zaś, wyznanie wiary i modlitwa powszechna, czyli modlitwa wiernych, są rozwinięciem i zakończeniem liturgii słowa. W czytaniach bowiem, które homilia wyjaśnia, Bóg przemawia do swego ludu, ujawnia misterium odkupienia i zbawia oraz dostarcza wiernym duchowego pokarmu; sam Chrystus przez swoje słowo jest obecny wśród wiernych. Lud przyswaja sobie to Boże słowo w milczeniu i przez śpiewy oraz przyłącza się do niego przez wyznanie wiary; nakarmiony tym słowem, zanoszą modlitwę powszechną w potrzebach całego Kościoła i za zbawienie całego świata” (OWMR 55).

Sobór Watykański II postanowił obficie zastawić stół słowa Bożego, szerzej otworzyć skarbiec biblijny. Obecnie

mamy trzyletni cykl czytań niedzielnych: rok A, B i C (cykl C odczytywany jest w lata podzielne przez 3) i dwuletni: rok I i II (cykl I jest w lata nieparzyste) w tygodniu. Cykl dni powszednich wprawdzie zawiera tylko jedno czytanie przed Ewangelią (a Ewangelia jest taka sama zarówno w I jak i II roku) ale tych dni jest o wiele więcej. Układ czytań dni powszednich jest tak skonstruowany, by prawie całe Pismo Święte zostało przeczytane w ciągu dwóch lat. Jest to tak zwana lektura półciągła (od łacińskiego *lectio semicon-tinua*), czyli z ksiąg są wybierane wszystkie najważniejsze zdaniem Kościoła fragmenty. Wyjątkiem są dni powszednie Adwentu, Bożego Narodzenia, Wielkiego Postu i Wielkanocy, kiedy czytania ze Starego Testamentu są odpowiednio dobierane do Ewangelii.

W niedziele są trzy czytania: pierwsze (za wyjątkiem okresu wielkanocnego) jest ze Starego Testamentu. Jest ono zharmonizowane z Ewangelią. Tej zasadzie służą różne metody:

- kierowania się cytatami, tzn. gdy w Ewangelii występował cytat ze Starego Testamentu,

wówczas w pierwszym czytaniu pojawia się odpowiedni tekst ze wspomnianym cytatem;

- kontrapunktyczna, czyli przedstawione jest wydarzenie ze Starego Testamentu

i stanowisko Jezusa wobec niego;

- kontynuacji tematycznej, np. Jonasz i nawoływanie Chrystusa do pokuty;
- obietnica – wypełnienie.

Drugie czytanie z listów, tak jak pierwsze czytanie w dniach powszednich, jest podawane według porządku półciągłego, czyli nie jest zharmonizowane z pozostałymi czytaniem.

Szczególnie bogato zastawiony jest i zharmonizowany stół czytań w święta i wspomnienia świętych. Wyróżnia się:

- czytania własne, tj. mówiące wprost o danym świętym (np. narodzenie Jana Chrzciciela, Szczepana – pierwszego męczennika),
- czytania dostosowane – mówiące o charakterystycznej cesze świętego lub
- czytania wspólne – przeznaczone dla specjalnych grup świętych (np. męczennicy, dziewice).

Nikogo nie może dziwić, że w sprawowaniu Eucharystii tyle miejsca poświęca się słowu Bożemu.

W początkach chrześcijaństwa to właśnie czytanie słowa Bożego rozpoczynało Mszę świętą.

Czytanie fragmentów słowa Bożego jest wydarzeniem o wielorakim znaczeniu. Sam Pan przemawia do swojego ludu, Jezus Chrystus jest obecny w swoim słowie.

Grzegorz Kowalewski

POLACY W CARSKIEJ ROSJI

Różne były losy Polaków w państwie zaborcy. Po przegranych powstaniach listopadowym i styczniowym, buntowników (według nomenklatury rosyjskiej), skazywano na śmierć, więziono, zsyłano w głąb państwa. Jedni, po odbyciu kary, wracali do domu, niektórzy pozostawali w miejscu zesłania, asymilowali się. Jeszcze inni, dalecy od polityki, działali na wielu polach życia społecznego, gospodarczego, kulturalnego. Czasami byli to też zesłańcy, którzy wkraczali w ten sposób na nową drogę samorozwoju. Rzeczą charakterystyczną jest fakt, że w głąb Rosji, na Syberię, pod przymusem lub z własnej inicjatywy, trafiali często ludzie wykształceni, szlachta, mieszczenie, przemysłowcy. Ten kierunek obierali też polscy absolwenci uczelni technicznych. Na Zachód, głównie do Stanów Zjednoczonych, bieda wypędzała niepiśmiennych chłopów. W rezultacie na początku XX w. polska diaspora tylko za Uralem liczyła około 70 tys. osób.

Nauka

Benedykt Dybowski (fot.)

– uczestnik Powstania Styczniowego, został uwięziony i skazany na śmierć. Uratowało go wstawiennictwo zoologów niemieckich i pośrednictwo kanclerza Prus, Bismarcka, dzięki czemu kara śmierci została zamieniona na 12 lat zesłania. Ten przyrodnik, podróżnik, lekarz, badacz Bajkału, Kamczatki, Dalekiego Wschodu, odkrywca nowych gatunków ryb i skorupiaków, został za swą pracę na rzecz rozwoju nauki, nagrodzony złotym medalem Towarzystwa Geograficznego w Petersburgu.

Jan Czerski prowadził m. in. badania geologiczne brzegów Bajkału (opracował pierwszą mapę geologiczną wybrzeża tego jeziora). W 1877 roku został członkiem czynnym Moskiew-

skiego Towarzystwa Archeologicznego.

Bronisław Piłsudski (brat Józefa) był badaczem kultury ludów zamieszkujących Sachalin. Do dziś jego dorobek naukowy jest bardziej ceniony w Rosji, niż w Polsce.

Geolog, paleontolog, meteorolog, badacz Środkowej Syberii **Aleksander Czekanowski**, za swoje badania otrzymał m. in. złoty medal Rosyjskiego Towarzystwa Geograficznego (1870). Jego imieniem nazwano wiele roślin i zwierząt.

Na uczelniach wyższych pracowało i wykładało wielu Polaków. Na uniwersytecie w Kazaniu, pracował **Józef Kowalewski**. Był autorem słownika francusko-rosyjsko-mongolskiego oraz „Krótkiej gramatyki mongolskiego języka literackiego”. Objął stanowisko kierownika pierwszej w Europie katedry mongolistyki. Za całokształt swojej działalności naukowej przyznano mu główną nagrodę naukową Rosji – Nagrodę Demidowa.

Na tej samej uczelni wykładał światowej sławy językoznawca, członek Akademii Nauk w Petersburgu, **Jan Niecisław Ignacy Baudouin de Courtenay**, twórca kazańskiej szkoły lingwistycznej.

Pionierem hydromechaniki i elektrotechniki w Rosji był pra-

cujący na uniwersytecie w Petersburgu **Henryk Merczyng** (pseudonim **Edward Czyński**), który zajmował się również telegrafią. Do dziś jego praca o prądach zmiennych i stałych uważana jest za przełomową w zakresie rozwiązań technicznych łączności.

Na tej samej uczelni **Leon Petrażycki** utworzył nową dyscyplinę naukową – prawo pracy oraz polityka cywilna.

Bronisław Grąbczewski – topograf, etnograf, generał armii carskiej, badacz Azji Środkowej, kierował ekspedycjami naukowymi w Azji Środkowej. Jako pierwszy zbadał i opisał „Dach Świata” – Tybet, a prócz tego zajmował się Pamirem, Hindukuszem. Prawdopodobnie, przy okazji pracy naukowej, wykonywał zadania szpiegowskie, wywiadowcze. Mianowany został gubernatorem astrachańskim i hetmanem polnym kozaków astrachańskich.

Na uczelniach wojskowych pracował gen. **Stanisław Żyliński** – matematyk, geodeta, twórca map dla wojska. Jednocześnie służył w Sztapie Generalnym. Jemu też Taszkient zawdzięcza obserwatorium astronomiczne.

Inny generał – **Nestor Alojziewicz Bujnicki** był w Mikołajewskiej Akademii Inżynierskiej kierownikiem katedry fortyfikacji. Napisał wiele prac o sztuce fortyfikacyjnej.

Gospodarka

Badania geologa **Karol Bohdanowicza** przyczyniły się m. in. do budowy zakaspijskiej linii kolejowej oraz umożliwiły oszacowanie złóż ropy naftowej na pustynnych terenach Niziny Nadkaspijskiej. Odkrył on także pokaźne złoża złota na Syberii i uznawano go za „ojca geologii Syberii”. Był współtwórcą mapy topograficznej i geologicznej Kamczatki.

Inżynier wojskowy **Jan Ignacy Kenig** pełnił funkcję pierwszego dyrektora Kolei Niżegorodzkiej (Moskwa – Niżny Nowogród). W uznaniu jego zasług dla rozwoju kolei ufundowano mu okazały grobowiec, usytuowany bezpośrednio przy torach stacji Petersburg Rozrządowy Moskiewski. W 2012 roku w Niżnym Nowogrodzie odsłonięto popiersie Polaka.

Inżynier **Stanisław Kierbedź** – twórca znanego mostu w Warszawie, generał-major armii rosyjskiej, pionier budowy żelaznych mostów kratownicowych, był pomysłodawcą i kierował budową pierwszego żelaznego mostu w Petersburgu.

W Moskwie, Petersburgu i wielu innych miastach znajdują się budowle zaprojektowane przez naszych rodaków. **Stefan Gałęziowski** był autorem odbudowy prestiżowego hotelu „Metropol” w samym sercu Moskwy. **Wilhelm Franciszek Kowalski** pracował jako główny architekt Piatigorska i Suchumi. **Rudolf Żelaziewicz** zaprojektował dworce na linii kolejowej Moskwa – Petersburg, a także Dworzec Moskiewski w Petersburgu. Wzniósł koszary dla elitarnego pułku konnego lejbgwardii, zaprojektował i nadzorował budowę gmachów Pawłowskiego Instytutu Żeńskiego i pierwszego dużego domu handlowego w Petersburgu „Passaż”. Dziełem **Mariana Peretiatkowicza** był Dom Bankowy Wawelberga w rosyjskiej stolicy, a także w centrum Petersburga stoi gmach Urzędu Miejskiego powstały we współpracy z innym Polakiem – **Marianem Palewiczem**.

Armia

Jeden z inicjatorów powstania styczniowego – **Jarosław Dąbrowski**, wcześniej, przez cztery lata służył w wojsku carskim, walcząc z powstańcami czerkieskimi na Kaukazie. Został za to odznaczony, co otworzyło mu drogę do kariery wojskowej. Następnie studiował w Mikołajewskiej Akademii Sztabu Generalnego, po ukończeniu której mianowano go na stopień sztabskapitana. Następnie zaangażował się w konspiracyjne przygotowania powstania, nazwanego później styczniowym. Aresztowany był przed wybuchem rewolty i skazany na 15 lat.

Romuald Traugutt podczas Wiosny Ludów, w 1849 r. jako oficer armii rosyjskiej, dowodzonej przez generała Iwana Paskiewicza, wspomagał Austrię w tłumieniu powstania węgierskiego, na czele którego stał polski generał **Józef Bem**. Walczył przeciw powstańcom wspieranym m. in. przez Legiony Polskie. Za udział w węgierskiej batalii Traugutt otrzymał Order św. Anny, mieszkanie i gratyfikację finansową. Później odszedł z armii, a w 1863 r. został dyktatorem Powstania Styczniowego. W roku następnym został aresztowany i powieszony przez Rosjan.

Wojsko było szansą na zrobienie kariery. Około 10% oficerów armii carskiej stanowili nasi rodacy. Przed I wojną światową w armii carskiej służyli wojskowi, którzy później odgrywali dużą rolę w życiu polityczno-społecznym niepodległej Polski. Byli to m. in. **Władysław Anders** – dowódca armii powstałej w 1941 r. w ZSRR), **Zygmunt Bohusz-Szyszko** – zastępca Andersa, **Józef Dowbór-Muśnicki** – dowódca Powstania Wielkopolskiego w 1919 roku, **Stanisław Ignacy Witkiewicz** (Witkacy) – znany polski malarz, pisarz, **Franciszek Żwirko** – słynny przedwojenny pilot, **Ignacy Oziewicz** – komendant Narodowych Sił Zbrojnych w czasie II wojny światowej, **Gustaw Orlicz-Dreszer** – Inspektor Obrony Powietrznej Państwa, **Nikodem Sulik** – dowódca ZWZ

w Wilnie, **Juliusz Rómmel** – dowódca armii „Warszawa” w czasie kampanii wrześniowej, **Lucjan Żeligowski** – znany z zajęcia Wilna w 1920 roku, utworzenia tzw. Litwy Środkowej, którą później przyłączono do Polski.

We flocie służyli tacy zasłużeni w II RP oficerowie jak np. **Józef Unrug** – admirał, dowódca floty II RP, czy też **Stefan Frankowski** – przyszły kontradmirał, dowódca wojsk na półwyspie Helskim we wrześniu 1939 roku. Niektórzy przed 1918 r. sprawowali funkcje dowódcze, jak np. kapitanowie pierwszej rangi: **Kazimierz Kietliński** był zastępcą szefa sztabu Floty ds. operacyjnych, **Jerzy Świrski** pełnił funkcję flagowego nawigatora w sztabie Dowództwa Floty, a **Kazimierz Porębski** dowodził pancernikiem. W armii rosyjskiej stopni admirałskich lub generalskich dosłużyło się 243 oficerów narodowości polskiej, w tym 4 wiceadmirałów, 5 kontradmirałów.

Jerzy Wołkowicki walczył w bitwie pod Cuszimą (1905), w stopniu porucznika na pancerniku „Imperator Mikołaj I”. Głosował przeciwko poddaniu pancernika Japończykom, opowiadając się za jego zatopieniem. O fakcie tym wspominał A. Nowikow-Priboj, popularny pisarz-marynista, w napisanej już w ZSRR, powieści „Cuszima”. Przyniosło to Wołkowickiemu rozgłos. W 1939 r. jako oficer wojska polskiego znalazł się w obozie w Kozielsku. Jako jeden z nielicznych osadzonych uniknął egzekucji w Katyniu. Prawdopodobnie uratowała go sława, jaką cieszył się w Związku Sowieckim, jako jeden z bohaterów wspomnianej wyżej powieści.

Gdy wybuchła I wojna światowa sformowano **Legiony Ochotnicze Polskie** (naczelnikiem ich został Witold Ostoja-Gorczyński), które walczyły u boku Rosjan. Powstały: **Legion Puławski** i **Legion Lubelski** (po klęskach armii carskiej w 1915 r. obie formacje rozwiązano). Sformowano również dwa szwadrony kawalerii.

ŚWIĘTYMI BĄDZCIE

KĄCIK NIE TYLKO DLA DZIECI

O Wojciechu, który w Kraju Kwitnącej Wiśni został ujęty przez ludzi szoguna Hitetady
Sługa Boży Wojciech Męciński (1598-1643)

Tak mu się przyśniło? Nie, zdarzyło się naprawdę. Kiedy dotarł na wyspę Satzuma. Marzył o Japonii od dziecka, a misjonarzem był – nie zgadniesz – od urodzenia! Pierwszą osobą, którą nawrócił był jego własny ojciec. Wojtek był niemowlakiem i otrzymał właśnie Sakrament Chrztu, kiedy tata, który był kalwinem, przeszedł na wiarę katolicką.

Wychowywał się w szlacheckim dworku niedaleko Lublina. Po okiem Matki Bożej Jasnogórskiej, którą szczególnie czciła jego matka. Kto wie, czy to nie ona uprosiła mu dar modlitwy. Bo Wojtek, choć był słabego zdrowia, modlitwą mógł już od dziecka przenosić góry. Z wypiekami na twarzy czytał listy sławnych misjonarzy i sam marzył – o czym? – oczywiście o misjach! Chciał zdobyć dla Jezusa dusze tak jak św. Franciszek Ksawery, największy misjonarz świata, który nawrócił... tysiąc Japończyków!

Rodzice pozwolili Wojtkowi marzyć, ale na studia wysłali go do Krakowa. Studiował medycynę i retorykę, czyli sztukę pięknego mówienia. Podróżował po Belgii i Francji. Kiedy jednak dotarł do Rzymu – nie było siły – musiał wstąpić do zakonu jezuitów.

Miał trzydzieści dwa lata, gdy po raz pierwszy wypłynął na morze pod portugalską banderą. Ale podróż nie była udana. Na okręcie wybuchła zaraza, potem rozszalała się

burza i Wojciech, ciężko chory, znalazł się z powrotem w Portugalii. Odechciało mu się? A skąd! Po trzech latach zbliżał się już do Indii.

W Goa pielęgnował chorych, nowo ochrzczonym nadawał imiona polskich świętych. Rok później był na Malabrze i na Malakce, gdzie organizował szpitale. Ciągłe marzył jednak o Kraju Kwitnącej Wiśni. Wyruszył nawet w kierunku Chin, ale znowu miał pecha. Napadli go piraci? Nie, trwała wojna morska między Portugalią i Holandią, i dostał się do niewoli holenderskiej. Na wyspie Formoza przez siedem miesięcy jadł stęchły ryż i zepsute mięso. I przeżył? Tylko dzięki znajomości medycyny, zwłaszcza ziołowej.

W końcu marzenie się spełniło. Pewnego dnia dotarł wraz

z czterema towarzyszami do Manili, a stamtąd na japońską wyspę Satzuma. Cóż z tego. W Japonii rządzą ludzie nastawieni wrogo do chrześcijaństwa. Wojciech i jego towarzysze zostali ujęci przez ludzi szoguna Hitetady, żołnierzy armii cesarskiej. Na różne sposoby próbowano go zmusić do wyparcia się wiary w Chrystusa. W końcu „spuszczono go głową do dołu wypełnione go nieczystościami i tak wisząc przez cały tydzień, oddał ducha Bogu”. Ciało misjonarzy poćwiartowano i spalono, a popioły wrzucono do morza.

***

Czy wiesz, że w tym czasie, kiedy Wojciech dopływał do Japonii, inny jezuita, św. Andrzej Bobola, przemierzał błotniste tereny Polesia? Jak myślisz, co sprawia, że coraz to nowi misjonarze i misjonarki wyruszają do najbardziej odległych zakątków świata? Uśmiechnięci, radośni, z pieśnią na ustach. Zaraz, zaraz. A może i ty doświadczasz tej radości, co oni? Nie zrażasz się niepowodzeniami w pracy misyjnej i uśmiechasz się do swoich marzeń?

Opowiadanie pochodzi z książki Ewy Skarżyńskiej i Pawła Kołodziejskiego „O polskich świętych dzieciom”

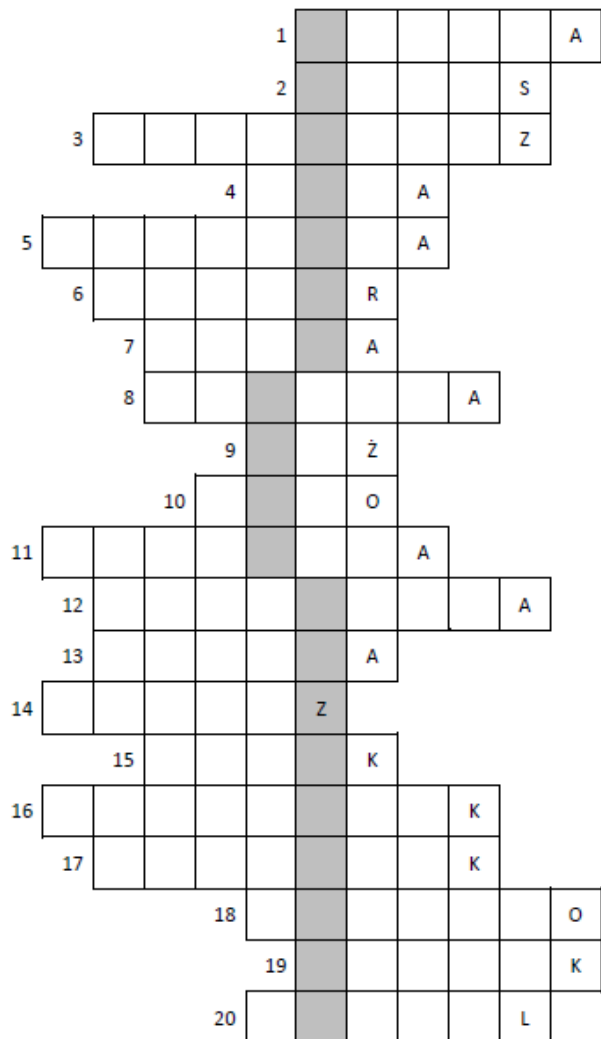
ZADANIE KWIETNIOWE

Kwiecień – czas Świąt Wielkiej Nocy. Z pewnością w każdym domu pomagaliście w wielu pracach. Dziś w krzyżówce goszczą nazwy różnych rzeczy, naczyń i sprzętów służących do przygotowania domu na Święta. Czy je znasz? Ile z nich było użytych w Twoim domu? Główne hasło krzyżówki opisuje ważny moment dla naszej wiary. Zanim rozwiążesz tę krzyżówkę, pomyśl, jaki to może być moment?

Powodzenia!

opr. G. Graczyk-Zołotajkin i Elżbieta Hoffmann-Guzik

1. Pierze ubrania.
2. Biały na stole.
3. Wsypa kurz.
4. W niej gorąca zupa.
5. Do smażenia.
6. Elektryczne miesadło.
7. Jesz nią zupę.
8. Chłodzi i mrozi.
9. Ostry do krojenia.
10. Inaczej cedzak.
11. Myje naczynia.
12. W niej sałatka.
13. Na niej ciasto.
14. Płytki lub głęboki.
15. W nim herbata.
16. Jesz nim ciasto.
17. Na nim mięso.
18. Do prasowania.
19. Do gotowania.
20. Garnek z długą rączką.

Rozwiązanie zadania – hasło – należy napisać na kuponie i do 19 kwietnia wrzucić do skrzynki. Skrzynka na rozwiązania będzie wystawiona na stoliku po Mszy Świętej na godzinę 11⁰⁰ a w innym terminie w zakrystii. Można także wysłać rozwiązanie na adres redakcji: [gazetka-dla-wszystkich\(at\)wp.pl](mailto:gazetka-dla-wszystkich(at)wp.pl) umieszczając w temacie *Zadanie kwietniowe* (termin: piątek, 19 kwietnia).

Losowanie nagród w niedzielę 21 kwietnia, po Mszy Świętej na godzinę 11⁰⁰.

KUPON – Zadanie kwietniowe

.....
imię i nazwisko dziecka, wiek

.....
hasło

I N T E N C J E   M S Z A L N E

1 kwietnia, poniedziałek w oktawie Wielkanocy

8⁰⁰ + Bronisława (f), Aleksander Władyka

9⁰⁰ ++ Michalina, Edward, Stefan Zuraw; ++ z tej rodziny

10⁰⁰ **Msza święta zbiorowa**

11⁰⁰ W intencji Tymoteusza w 14 rocznicę urodzin z prośbą o błogosławieństwo i opiekę nad Nim, Jego Rodzeństwem i Rodzicami

12⁰⁰ ++ Józef (m), Zofia Sobala

19⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 1 gregorianka

20⁰⁰ + Helena Gorczyńska – 29 gregorianka

2 kwietnia, wtorek

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 2 gregorianka

18⁰⁰ + Helena Gorczyńska – 30 gregorianka (zakończenie)

3 kwietnia, środa

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 3 gregorianka

18⁰⁰ Nowenna do Matki Bożej Nieustającej Pomocy

4 kwietnia, czwartek

9⁰⁰ + Ryszard Szwaja; ++ Katarzyna, Jerzy Piechówka; ++ Adam, Jan Brzeziński

18⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 4 gregorianka

5 kwietnia, piątek

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 5 gregorianka

18⁰⁰ W intencji Róż Żywego Różańca

6 kwietnia, sobota

9⁰⁰ ++ Antoni, Marian, Ewa Jończyk; ++ z rodzin Jończyk, Machoń, Chada i Bojda

18⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 6 gregorianka

7 kwietnia, 2 niedziela wielkanocna, czyli Miłosierdzia Bożego

---

8⁰⁰ O zdrowie i Boże błogosławieństwo dla Bogdana z okazji 53 urodzin

9⁰⁰ + Mieczysław (m) Paździor

10⁰⁰ **Msza święta zbiorowa**

11⁰⁰ **W intencji Parafian**

12⁰⁰ + Lesław Latawiec – 10 rocznica śmierci

19⁰⁰ O zdrowie dla Ewy

20⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 7 gregorianka

8 kwietnia, poniedziałek – uroczystość Zwiastowania Pańskiego

---

9⁰⁰ + Krystyna Bona – w rocznicę śmierci; + Marian Bona

18⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 8 gregorianka

9 kwietnia, wtorek

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 9 gregorianka

18⁰⁰ ++ Weronika, Leokadia, Michał, Jan Drelichowscy; ++ z rodzin Drelichowskich i Koller

10 kwietnia, środa

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 10 gregorianka

9⁰⁰ + Maria Piszczalka – 2 rocznica śmierci

18⁰⁰ Nowenna do Matki Bożej Nieustającej Pomocy

11 kwietnia, czwartek

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 11 gregorianka

18⁰⁰ + Halina Marciniak (od Gieni z rodziną z Kątów Wrocławskich)

12 kwietnia, piątek

9⁰⁰ ++ Bożena, Jerzy Helak

18⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 12 gregorianka

13 kwietnia, sobota – Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 13 gregorianka

18⁰⁰ ++ Agnieszka, Józef (m), Andrzej Tytko

14 kwietnia, 3 niedziela wielkanocna, czyli Niedziela Biblijna rozpoczynająca 16 Tydzień Biblijny

---

8⁰⁰ ++ Rodzice: Julia, Michał Malec; ++ z rodzin Malec i Hałaburda

9⁰⁰ + Franciszka (f) – 15 rocznica śmierci; ++ Rozalia, Jan, Kazimierz Paździor; ++ Katarzyna, Kazimierz Marko; ++ z tych rodzin

10⁰⁰ **Msza święta zbiorowa**

11⁰⁰ ++ Kazimiera (f), Paweł Staszewscy; ++ Maria, Władysław (m) Hreczuch; ++ Józefa (f), Janina Drelichowskie

12⁰⁰ **W intencji Parafian**

19⁰⁰ + Michalina Juszcak – 14 rocznica śmierci; + Stefania Raudisz – 28 rocznica śmierci

20⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 14 gregorianka

15 kwietnia, poniedziałek

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 15 gregorianka
18⁰⁰

16 kwietnia, wtorek

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 16 gregorianka
18⁰⁰ ++ Maria, Zenon Romasz; ++ z rodzin Romasz i Zmitrowicz

17 kwietnia, środa

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 17 gregorianka
18⁰⁰ Nowenna do Matki Bożej Nieustającej Pomocy

18 kwietnia, czwartek

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 18 gregorianka
18⁰⁰ ++ Janina, Adam Kicińscy; ++ Sąsiedzi, Znajomi

19 kwietnia, piątek

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 19 gregorianka
18⁰⁰

20 kwietnia, sobota

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 20 gregorianka
18⁰⁰ O zdrowie i Boże błogosławieństwo dla Krzysztofa (m) Grzelec w 60 rocznicę urodzin

21 kwietnia, 4 niedziela wielkanocna, czyli Niedziela Dobrego Pasterza

8⁰⁰ + Stanisław (m) Pukała – 4 rocznica śmierci
9⁰⁰ + Tadeusz Świętochowski; ++ Zofia, Roman Mączka ++ Janina, Józefa (f), Stanisław (m) Drelichowscy

10⁰⁰ Msza święta zbiorowa

11⁰⁰ O Boże błogosławieństwo i potrzebne łaski dla Stanisława w 2 rocznicę urodzin

12⁰⁰ W intencji Parafian

19⁰⁰ O zdrowie i Boże błogosławieństwo dla Beaty i Adama Wasilewskich w 35 rocznicę ślubu oraz o potrzebne łaski dla Helenki w 5 rocznicę urodzin

20⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 21 gregorianka

22 kwietnia, poniedziałek

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 22 gregorianka
18⁰⁰ O zdrowie i Boże błogosławieństwo dla Pauliny i Michała Zapiór w 7 rocznicę ślubu

23 kwietnia, wtorek – uroczystość św. Wojciecha, biskupa i męczennika, głównego patrona Polski

9⁰⁰ + Marian Huminiak; ++ z rodzin Ferenc i Huminiak
18⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 23 gregorianka

24 kwietnia, środa – kwartalny dzień modlitw o powołania do służby w Kościele

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 24 gregorianka
18⁰⁰ Nowenna do Matki Bożej Nieustającej Pomocy

25 kwietnia, czwartek święto św. Marka Ewangelisty

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 25 gregorianka
18⁰⁰ Róża św. Symeona

26 kwietnia, piątek – kwartalny dzień modlitw o powołania do służby w Kościele

9⁰⁰ + Elżbieta Pawlak – 8 rocznica śmierci
18⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 26 gregorianka

27 kwietnia, sobota – kwartalny dzień modlitw o powołania do służby w Kościele

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 27 gregorianka
18⁰⁰ ++ Stanisława (f), Józef (m) Łuczak; + Jerzy Będkowski

28 kwietnia, 5 niedziela wielkanocna

8⁰⁰ + Waław (m) Hałaburda; ++ z rodzin Hałaburda i Malec
9⁰⁰ + Kazimierz Cały

10⁰⁰ Msza święta zbiorowa

11⁰⁰ W intencji Magdaleny z okazji urodzin z prośbą o opiekę i błogosławieństwo; + Florian; ++ z rodzin Kowalczyk, Skotnickich, Bagińskich, Skonieczka i Bródka

12⁰⁰ W intencji Parafian

19⁰⁰ O zdrowie i Boże błogosławieństwo dla Katarzyny i Tomasza w 23 rocznicę ślubu oraz o potrzebne łaski dla rodziny

20⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 28 gregorianka

29 kwietnia, poniedziałek – święto św. Katarzyny Sieneńskiej, dziewicy i doktora Kościoła

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 29 gregorianka
18⁰⁰

30 kwietnia, wtorek

9⁰⁰ + Kazimierz Marciniak – 30 gregorianka (zakończenie)
18⁰⁰

Intencja Apostolstwa Modlitwy i Żywego Różańca w kwietniu

O szacunek dla kobiet

Módlmy się, aby wewnętrzne bogactwo i godność kobiet były szanowane we wszystkich kulturach i aby zniknęło zjawisko dyskryminacji, która przynosi tyle cierpienia w różnych częściach świata.

Kancelaria parafialna
czynna w poniedziałki 16⁰⁰-17⁰⁰
oraz w soboty 10⁰⁰-11⁰⁰, w spra-
wach pilnych – po Mszy Świętej.

Gazeta parafialna do użytku
wewnętrzznego. Redaguje zespół
pod kierunkiem ks. Proboszcza.

Parafia Rzymskokatolicka
pw. św. Wawrzyńca
we Wrocławiu-Żernikach,
ul. Żernicka 249, 54-510 Wrocław

Ks. Proboszcz tel. 602-22-32-22
parafiazerniki(at)op.pl
www.zerniki.archidiecezja.wroc.pl

konto bankowe Parafii
32 1500 1793 1217 9006 0637 0000
Wpłaty z dopiskiem:
„Ofiara na Kościół”

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania
i korekty tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Kontakt z redakcją:
gazetka-dla-wszystkich(at)wp.pl
Okładka—Grób Pański w Jerozolimie, f
ot. Wikipedia, domena publiczna

KRONIKA PARAFIALNA

W ostatnim miesiącu do wspólnoty
parafialnej, przez **sakrament**
Chrztu świętego została przyjęta

- Anna Katarzyna Frączek

W ostatnim miesiącu
zmarła:
+ Julia Baranowska

Módlmy się
o Niebo dla Niej

ZWIASTOWANIE PAŃSKIE

Dlaczego Zwiastowanie obchodzimy w tym roku
8 kwietnia, a nie jak zawsze 25 marca?

Zwiastowanie Najświętszej Maryi Pannie tradycyjnie obchodzimy 25 marca, na dziewięć miesięcy przed Bożym Narodzeniem. Jednak ze względu na specyficzną lokalizację w roku liturgicznym, termin tego święta czasem ulega zmianie. Wszystko zależy od daty Wielkanocy.

Zwiastowanie Najświętszej Maryi Panny jest obchodzone 25 marca zawsze wtedy, gdy Wielkanoc przypada 2 kwietnia lub później. (Wyjątek stanowi sytuacja, gdy 25 marca przypada Niedziela Wielkiego Postu, wówczas Zwiastowanie obchodzimy 26 marca).

Jeśli Wielkanoc przypada wcześniej (czyli pomiędzy 23 marca a 1 kwietnia) Zwiastowanie musi być przeniesione na poniedziałek przypadający bezpośrednio po Niedzieli Miłosierdzia Bożego, czyli na dzień między 1 a 9 kwietnia (w tym roku jest to 8 kwietnia).

Dlaczego tak się dzieje? Otóż decyduje o tym tabela pierwszeństwa dni liturgicznych. W tej tabeli zarówno wszystkie dni Wielkiego Tygodnia (poczynając od Niedzieli Palmowej), jak i cała Oktawa Wielkanocy stoją wyżej niż inne dni liturgiczne. Jest bowiem konieczne, by cały Wielki Tydzień i cała Oktawa Wielkanocy były zawsze obchodzone – nie może ich przyćmić żadne inne święto. Wówczas Zwiastowanie obchodzimy w pierwszym dniu po zakończeniu serii tych 15 ważnych dni związanych z Męką, śmiercią i Zmartwychwstaniem Chrystusa.